

Nov ultimatum bo dan Japonski

Avstrijska židinja, italijanski fizik in danski učenjak so izumili atomično bombo

New York. — Tvarino, katero so Amerikanci delj v atomično bombo, so izumili ali našli: avstrijska židinja, italijanski fizik, danski znanstvenik in ameriški učenjak.

Preiskovanje ima začetek še leta 1930, ko je Enrico Fermi, italijanski fizik, sedaj profesor na Columbia univerzi, iznašel v svojem laboratoriju močne elektrone in atomične žarke. To je dvignilo na delo učenjake vsega sveta, ki so se 10 let trudili, da bi duplicirali Fermovo iznajdbo, pa se jim ni posrečilo.

Potem je avstrijska židinja, dr. Lize Meitner, svetovala, da bi se razdelila en atom uranijuma v dva enaka dela. In to je bilo, ki je dalo to strašno silo atomični bombi.

Dr. Meitner je bila takrat na Kaiser Wilhelm institutu v Berlinu. Leta 1938 je utekla iz Nemčije, čeprav je bil Hitler pripravljen pregledati njeno židovsko pokoljenje, če bi ostala. Šla je na Dansko, kjer se je posvetovala z dr. Niels Bohrom,

ki je pozneje ušel v Ameriko ter prinesel sem svoj načrt za atomično bombo.

Tukaj sta začela delati z dr. Ernestom Orlandom. Naprej sta poskušala razdeliti atom uranijuma in pronašla, da daje en tak razdeljen atom 200.000.000 elektronov voltov energije ali sile.

Anglija in Zed. države so začele zdaj v vsej tajnosti delati na to, da se to novo strahovito silo vpreže v bombo. Še predno so šle Zed. države v vojno, je bilo delo v teku. Od takrat, pa do zdaj, ko je bila vržena prva taka bomba na Japonsko, ni prišla v javnost niti besedica o tem.

Znanstveniki pravijo, da je vse to šele v povojju, čeprav se to silo že lahko vpreže v razdeležje sovražnih tarč. Ampak kadar bodo to novo silo vsemirja vpregli za dobrobit in ne za škodo človeštva, bomo lahko grehli hiše za en cent ali dva na dan, pogon strojev in motorjev bo pa skoro brez stroškov, tako bo poceni, ker se bo to silo dobilo iz

Radio iz Japonske je priznal strahovito razdejanje z novo bombo.

JAPONCI SO SILNO PRESTRAŠENI

GUAM, 8. avg. — Ameriško letalsko poveljstvo danes naznanja, da je atomična bomba, ki je bila vržena v pondeljek na japonsko bazo Hirošima, razdejala 60% vsega mesta, ali več kot 4 in pol štirjaskne milje mestnega kompleksa. Pet industrijskih tarč je bilo popolnoma razdejanih. Tako kažejo slike, ki so jih vzeli naši letalci nad mestom potem, ko se je polegel prah in dim po bombi.

Washington. — Vojaški opazovalci sodijo, da bo strahovito razdejanje, ki ga povzročila nova atomična bomba, predhodnica za nov ultimatum zaveznikov Japoncem in da bodo Japonci ponudeno premirje skoro gotovo hitro sprejeli.

Sovražnik je končno priznal, da je nova orožje, atomična bomba, napravilo veliko škodo. Bomba je napravila silno razdejanje na bazi Hirošima, obenem je pa močno pretresla tudi moralo Japoncev. Japonski propagandisti javkajo danes o strahovitem učinku novega "satanskega" orožja.

Bomba so spustili na bazo Hirošima s parašutom v pondeljek zjutraj. Bomba se je razletela že v zraku in napravila strahovito razdejanje preko vsega mesta. Tako poroča japonska časnikarska agencija Domei.

Da so Japonci silno prestrašeni kažejo vzkliki japonskih propagatorjev po napadu, češ, da je tak napad nečloveški, zverinski, barbarski ter namenjen, da masakrira nedolžno prebivalstvo!

Dasi Amerikanci uradno poročajo o eni taki bombi, pa trdijo Japonci, da je bilo vrženih več bomb.

Da je morala biti škoda, povzročena po tej bombi ali bombah res velika, dokazuje japonsko poročilo o "velikem" razdejanju. Navadno so Japonci poročali po vsakem napadu samo o "neznatni" škodi.

Instrumenti v Zed. državah, ki zaznamujejo potrese, so se v nedeljo močno tresli in to ob istem času, ko je bila vržena na Japonsko tista bomba.

Japoncem so včeraj po radiu razkladali vso razdejalno moč nove atomične bombe, ki ima večjo silo kot za 20.000 ton dinamita skupaj. Japonci so zvedeli, kako so Zed. države potrošile dva milijona dolarjev za raziskavo in končni izum te bombe. Daje so dobili Japonci sverilo predsednika Trumana, da če se Japonci ne podajo takoj, lahko pričakujejo iz zraka razdejanje, kot ga ta zemlja še ni doživela.

Maša sedmina

V petek ob 7:30 bo darovana v cerkvi sv. Pavla na Chardon Rd. maša za pokojnega Franka Kozlevčar ob priliki sedmine njegove smrti.

Najdena očala

V petek so bila na 64. cesti najdena očala. Dobijo se na 1131 E. 63. St.

Kupujte vojne bonde!

JE NA DELU, DA ER NE PRIDE NAZAJ

je, da monarhija in demokracija v Jugoslaviji gresta skupaj. Narodna skupščina bo prejela tozadevno resolucijo.

grad, 7. avgusta. — Ministrski predsednik Tito je da za vselej prepričan povrnitev kralja Petra na južni prestol, ko je izjavil, da monarhija in demokracija v Jugoslaviji ne moreta nikdar skupaj.

Rija občuti močno vojnih naročil mesece

ington. — Urad za vojne naročila poroča, da je za industrija občuti izgubo naročil. Od 1. aprila do junija je izgubila ameriška industrija za okrog 2 milijona vojnih naročil, dočim se za avgust izgubi 6.000.000.

pomenilo, da bi morala izdelati toliko več izdelkov, kot jih potrebuje. To bi pomenilo, da ne primanjkuje materiala, kot sta, raznih kemikalij

kljub temu napolnjen na trgu že to jesen strojev, ledenic, ur budilk, pralnikov, itd. Toda drugi pa zopet vpeljana monarhija v Jugoslaviji, bo to nasprotovalo statusom federativnih jugoslovanskih držav, kot so Srbija, Črna gora, Bosna in Hercegovina, zato se narodno osvobodilni odbor čuti upravičenega, da establira ali vpelje republiko.

ovno bodo šteli delovne primarnih volil Garfield Heights. Poletje zahteva Joseph kandidat za župana, rabil za 44 glasov narodnikandidatu Edwardu

Zaroka Mrs. Anton Skerl iz 82. St. naznanjata, da obila njiju hči Mollie z Kocjančičem, sinom Antoinette Kocjančič iz rt. O. Zaročencem je do odpust iz armade.

ilan J. Merhar, sin Mr. Merhar iz 990 E. 63. St. rnil po enajstih mesecih emičje domov. Prijatelj obiščejo na domu do bra, ko se mora zopet azaj v taborišče.

harlie Bobnar, sin Mrs. Bobnar iz 3579 E. 81. rečno prišel iz vojne v Doma pri materi ostal. Služil je pri inženiriku Bil je v raznih bojanciji, belgiji in Sreča mu je bila v to- da je bil samo dva- Pravi, da je vesel, da so tako dobro ugnali, da si hodnji dobro premisli- bo bodo zopet začeli z- zeli, da ga prijatelji ob- obiščejo. Po dopustu se v službo Strica Sama v

ancije se oglašja Pfc. Jo-

Plenice naj jim pripnejo

Oni dan je šel čez public square varnostni direktor Ceobrezze. Nameroma ali slučajno mu je eden izmed številnih golobov spustil na ramo mal "s pominc ek." Razjarjeni direktor je pogledal, ko je prišel v svoj urad, postavno knjigo in dognal, da so golobi mestna lastnina. Takoj je poklical po telefonu direktorja mestne lastnine Munsona ter zahteval od njega, da takoj priveže vsem golobom na public square plenice.

NOVI GROBOVI

Martin Kralich

Včeraj zjutraj so našli mrtvega v njegovem stanovanju Martina Kralicha, ki je stanoval na 6727 St. Clair Ave. Star je bil 70 let in doma iz Hrvaške, selo Potuna. V stari domovini zapuščena žena, dva sina in hčer. Delal je v Willard Storage dolgo vrsto let. V novembru bi bil upravičen do pokojnine. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda.

Andrew Doles

Včeraj okrog sedmih zvečer je umrl za srčno hibo Andrew Doles, star 42 let. Stanoval je na 953 E. 76. St. Pogreb ima v oskrbi Zakrajškov pogrebni zavod. Čas pogreba in drugo bomo sporočili jutri.

Pogreb Antona Ussa

Jutri ob devetih bo pogreb pokojnega Anton Ussa iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo. Poroča se nam, da je bil doma iz Podstran in ne iz Podravec.

Do 5,000,000 radijev bo narejenih do aprila

Washington. — Ako se kaj posebnega ne zgodi na bojni fronti, bo do konca aprila drugega leta izgotovljenih do 5.000.000 radijskih aparatov za civilno prebivalstvo. Letos je urad za vojno produkcijo dovolil napraviti 1.687.000 radijev, ostale pa v prvih treh mesecih prihodnjega leta.

Toda tovarnarji še vedno čakajo, da jim urad za kontrolo cen pove postavno ceno za nove aparate, tube in dele. Izdevalcem kabinetov je OPA povedal, da smejo računati na to, da bo nova cena ona iz leta 1941 in pa 18% več. Narod bo kupil najmanj 15 milijonov radijev takoj, ko jih bo mogel dobiti.

Nemcem in Madžarom so vzeli državljanstvo

Praga. — Predsednik češke republike, Beneš, je podpisal postavno, ki jemlje državljanstvo vsem Nemcem in Madžarom, ki se nahajajo na čehoslovaškem. Edino tisti, ki so ostali lojalni češki republikli tekom vojne, bodo še naprej obdržali državljanstvo.

Raznašalca bi radi

Za sekcijo od Chickasaw Ave. do Marcella Rd. potrebujemo ta, koj zanesljivega fantiča ali deklico, ki bi raznašala naš list. Prosimo, da nam takoj javite, če veste za katerega, ker sicer bomo primorani pošiljati naročniki kom list po pošti. Pokličite našo upravo: Henderson 0628.

Četrta obletnica

Jutri ob 6:30 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Frances Debelak v spomin 4. obletnice njene smrti.

Kratke vojne in druge vesti

PORT ARTHUR, Kanada — Razstrelba je nastala v žitnem skladišču v tem mestu, ki je ubila do 35 oseb. To je bilo eno največjih skladišč ob Velikih Jezerih.

WASHINGTON — Senatni odsek, ki študira probleme malih trgovcev, je posvaril OPA, da je zmanjšano število točk za racioniranje restavracijam povzročilo nevarno krizo v industrijskih centrih kot je Detroit in drugod. Restavracije zapirajo, ker ne morejo dobiti dovolj živil za goste in delavci nimajo kje jesti.

FRANKFURT — Karl Hermann Franck, nazijski varih nad Češko v času okupacije, je bil z letalom odpeljan v Prago, kjer bo moral pred sodišče proti koncu tega meseca.

NEW YORK — Delnice so padle na borzi za \$2 in več, ko je prišlo poročilo o novi bombi, ki so jo vrgli na Japonsko. Borza misli, da bo s tem vojna močno skrajšana.

LONDON — Bivši romunski kralj Karol je dospel v Lisbono na Portugalskem iz Rio de Janeiro.

DUNAJ — V pondeljek bodo prišli pred sodišče štirje Avstrijci, ki so obtoženi, da so umorili več kot 100 Judov.

BOSTON — V Boston so pripeljali iz Nemčije avto, ki ga je rabil feldmaršal Goering. Avto oziroma ogrodje ne predre nobe na krogla.

LONDON — Palestinska brigada, v kateri služi mnogo Judov, bo sodelovala pri okupaciji Nemčije.

BERLIN — Zavezniška komisija je prepovedala nositi v Berlinu vsako nemško vojaško uniformo. Samo policija in požarna bramba smeta biti v svojih uniformah.

Bojna ladja je zadel na mino

Washington. — Rušilec LaVallette je zadel v zalivu Marijeles na Luzon ob mino, pri čemer je izgubilo življenje 21 moških posadke. Nesreča se je pripetila 14. februarja. Ladja je zdaj v popravilu v San Franciscu.

Zopet ena podmornica izgubljena

Washington. — Podmornica Snook se ni vrnila s patrolje in je najbrže izgubljena, poroča mornariško poveljstvo. To je že 46. ameriška podmornica, ki je bila izgubljena od Pearl Harborja.

Obisk iz Kalifornije

Mrs. Josephine Quinn iz Long Beach, Kalifornija, je na obisku pri svojih starših, Mr. in Mrs. Joe Sterle, 1323 Russell Rd. Tukaj bo ostalo do 26. avgusta.

Za novo pošto v Euclidu

Euclidiska mestna zbornica bo imela 17. avgusta javno zaslišanje glede peticije za novo pošto na 219. cesti in Lake Shore Blvd.

Važna seja nocoj

Nocoj ob osmih bo važna seja društva sv. Cirila in Metoda št. 191 KSKJ v navadnih prostorih. Članstvo naj se udeleži v velikem številu.

V treh letih bodo vse farme v Kaliforniji rabile električno silo

San Francisco. — Elektrifikacija kalifornijskih farm po vojni je zdaj gotova stvar. Danes morejo zdaj začeti s tem je vzrok samo pomanjkanje materiala in delovne sile. Toda v treh letih po vojni bo delo končano in vseh 140.000 farm bo imelo električno silo.

Tako bo Kalifornija prva, ki bo elektrificirala skoro vse svoje farme. Za njo sta prvi New Jersey in Rhode Island. V državi Texas, ki ima največ farm izmed vseh držav, ima samo kakih 30% farm elektriko. Skoro ena tretjina farm v Illinois in Iowa še nima elektrike.

Jugoslovanski begunci grede domov

Washington. — Vlada naznanja, da bo poslanih domov kakih 50 jugoslovanskih beguncev, ki so se nahajali eno leto v taborišču Fort Ontario, N. Y. Predsednik Roosevelt je dovolil lansko leto začasen vstop kakim 1.000 beguncem iz Evrope. Na 24. avgusta jih odpelje švedska ladja Gripsholm iz Amerike.

TRUMAN SE JE POVRNIL IZ EVROPE

Washington. — Predsednik Truman se je sinoči ob 10:50 povrnil v Belo hišo. Videti je zagorel in pri najboljšem zdravju. Popolne je križarka Augusta, ki ga je vozila preko Atlantika, pristala v Newport News, Va., nakar se je predsednik s svojim spremstvom takoj vsedel na vlak in odpeljal v Washington.

Danes bo Mr. Truman že pri svoji pisalni mizi in v petek se bo vršila seja vladnega kabineta. Predsednik namerava govoriti po radiu narodu o zaključkih konference v Potsdamu.

Netloba in senca

SPISAL DR. FR. DETELA

je, je dejal Tone-
priskal, je dobil. Vem
se boli in da se tež-
Slobje; ampak davi je
dan zvoniti. Anka
ela pomagati, toda
jo pustil. Naj se na-
na po vsaj zapomnil.
lj, a letih sicer jaz tu-
in bil boljši; rad bi pa
smo se Janez malo prej
on za
kimi
oče pa se je bala
vece
neza in tudi za Ga-
prika. Od mladih nog
napaj, skupaj se ig-
pikselili in žalostili, in
et za pripeti nesreča, da
namga ali drugega. Ko-
zabala in kolika žalost za
jajka! Se hujske pa mo-
ridi! Onadva koga ubi-
davljala se ji je mi-
grozo, in strah ji
akdnil mozeg in kosti. In
sa. Tak človek smrtnem
vama
na nepopisna ne-
ša strašna odgovor-
cu, ki ne more nik-
praviti, kar je zagre-
komaj celo življenje
ere krvavi madeži!
prigovarjala je bra-
ozira vsaj na sebe,
neni za opominjeva-
matere, in nje, svo-
Tomaž se usmili.
vsega
ugovarjal, da se
tel. O hitro ne ubije, da
on ne bo nikogar
fanta
se pa lahko po-
je. Toliko se je ven-
pečala je napol obljubil,
ngorel on ne bo; seveda,
ga kdaj njega ali Gaš-
je druga reč.
Pa bilo treba pregovori-
polatarija. Prav željno je
je, Anka ugodne prilike,
nšamem z njim govo-
em bala se je, da bi je
ostale poslušal; zadeva
govažna in nujna, ker
? Črta in za Gašperja,
ti, bila oba ljuba in dra-
je in
v silvečera se je vračala
to ji pride kakor na-
o mer
naproti. Oddalec
s se spoznal, in oko se
nico. Veti. Saj so Anko
in spoštovali; on pa
zračil bolj; takšna milina
ala jala, taka dobrota je
eč mladega, nezadevno
za svitja.
evljena, Anka!" je
Gašper vzradoščen in
proti.
m zasopena, ker sem
kličila," je dejala Anka,
te večje so ji obsen-
dedel.
olgo želela znjnim go-
ga posvari, naj ne
be družbe, naj ne de-
sovražnikom, prijā-
žalosti; kako da je
je in njo posebno bo-
da se je bil tako iz-
se je pretepal na
pusti nesrečno prepri-
n tistim na ljubo, ki
vsi nesrečni, če bi on
ali kdo drug njega.
je zvesto poslušal in
eti oči, ki so se svet-
ki od trepalnic, da bi
ih, ali je v resnici hu-
ga
nka," je dejal, "ver-
da mi je najbolj žal,
ebi prizadel s svojo
jo kakšno bridkost.
ljubo se bom spame-
je res, Gašper," je de-
to.
oja roka!" Prijel jo
in iskal besed, svet-
čnih besed, ki bi mo-
brej, kar je čutil. "Anka,
dobra," je dejal, "in
vedela, kako te imam
Bolj ko vsakega dru-
reka na svetu. Glej,
ne matere nimam;
mam rad in jih spo-
ako kakor tebe pa ni-
si mi najljubša na

ČEZ TRI GORE, ČEZ TRI VODE . . .

(Nadaljevanje z 2 strani)
pobara! kaj ljudje ZDAJ pra-
vijo.
* * *
Brali smo, da je Tito izja-
vil po prihodu v Ljubljano:
Samo majhnemu drobcu "izda-
jalcev" je uspelo, da so zbežali
čez mejo. Vsi drugi so že v
roki pravice in dobe zasluženo
plačilo . . .
Zdaj vemo, da je zbežalo čez
mejo kakih 50,000 Slovencev.
Če je to samo majhen drobec,
koliko je bilo vseh Titovih na-
sprotnikov, ali kakor on pravi:
izdajalcev? Če vzamete samo
20 takih "majhnih drobcov"
in jih denete skupaj, vam zne-
se en milijon. Koliko jih še
ostane, ki niso — izdajalci?
Res pa je, da so tisti, ki so
ostali, prešli svoje "plačilo".
Saj ni treba ravno krogel ali
vislic ali ječe, kot je imel v mi-
slih Tito. Dosti je, da jim je
dal Tito — Kidriča! Z njim
je vsa Slovenija postala eno
samo žalostno koncentracijsko
taborišče. Dovolj plačila za
cel milijon "izdajalcev!"
* * *
Na vse to in tako pa pravi
Father Trunk: "Pa si poma-
gajte, če si morete." Ali res
nič drugega? O, še nekaj več!
Kotičani niso znali voditi
prave politike, dostavlja Fah-
ar Trunk, in zdaj so tam, kjer
so. That's all — po mislih
Fathra Trunka.
O delu ali nedelju katoliča-
nov v Sloveniji, drugič. Za
zdaj samo rečem in zapišem,
da je Father Trunk s svojim
ciničnim vzklikom: "Pa si po-
magajte, če si morete," napra-
vil grobčijo.
Najmanj zadnja tri leta je
naprej in naprej razlagal svo-
je prepričanje, da je s parti-
zanstvom vsaj toliko vse v re-
du kot z vsakim drugim pa-
metnim človeškim onjavlja-
njem. Na vse načine je zafрка-
val one, ki so opozarjali na to,

kam cika in cilja partizanstvo.
Tajil je nevarnost za vero, ta-
jil nevarnost za kulturo, za ka-
toliški značaj Slovenije in
sploh vse, kar je kdo rekel v
svarilo pred podpiranjem par-
tizanstva.
Zdaj je moral naenkrat sam
priznati, da je partizanstvo
prineslo v Slovenijo pekel na-
mesto svobode, pa ni toliko
moža, da bi dejal pošteno in
brez strahopetnosti: Oprostite,
zmotil sem se, zapeljal sem vas
dajmo s skupnimi močmi vsaj
drobec tega popraviti, kar smo
doslej zagrešili. Pa zmigne z
rameni in vzklikne: Pa si po-
magajte! Ali res misli Father
Trunk, da si je s tem vzklikom
umil roke?
* * *
O, ni ravno treba, da bi ame-
rikanski Slovenci študirali, ka-
ko samim sebi pomagati. Vse
predobro se nam godi in zato
imamo dosti časa in zle volje,
da po vseh mogočih potih, nar-
avnost in po ovinkih, delamo
za zmago komunizma drugod
in tukaj med nami. Predobro
se nam godi, zato smo živahno
na delu, da si ustvarimo pekel
tu in tam — in končno še one-
ga, ki mnogi prav tako malo
verujejo vanj kot so verjeli v
komunističnega v Sloveniji.
Ampak če nam ni treba, da
bi samim sebi pomagali, bi pa
bilo neskončno potrebno, da
bi slišali one, ki so srečno ušli
iz pekla in so zdaj v vseh — v
begunstvu. Ti se obračajo na
nas in kličejo: Usmilite se nas
vsaj vi, ljubljeni rojaki v Ame-
riki! Vsaj kako obleko nam
pošljite, da nas ne bo vzela zima
— do taktat se pač upamo
kako pretolči. Tako in podob-
no. In ni nobenega dvoma, da
bo še polno takih glasov.
Ali ni neizmerno tragično,
da "ljubljeni rojaki" na te kli-
če odgovarjajo s sikanjem kot
strupene kače in pošiljajo poz-
drave na Koroško in v Italijo:
IZDAJALCI! ! ! Bodi Bogu
potoženo, tak je položaj.
In Bogu bodi potoženo —

Father Trunk ima veliko ža-
lostnih zaslug, da je do tega
prišlo celo med KATOLIŠKI-
MI SLOVENCMI V AMERIKI.
Naj si Father Trunk kupi pre-
cej boljše zajfe za umivanje
svojih rok. Samo kak vzklik:
Pa si pomagajte, če si morete!
— samo kak tak vzklik ne bo
zadostoval!
* * *
Bajlar Tomaž
Spisal Viktor Flisek
(Nadaljevanje)
"Jaz, Tomaž Klama, rojen
na tej postleji, kjer bom umrl,
vam povem moje zgodbe in po-
slednje želje, kakor mi jih pa-
met narekuje. Naš rod je že
velo star. Že moj oče je poznal
svojega očeta in tako nazaj.
Rajni oče so se ženili z mojo
materjo po sreči in pameti. Le
redkokdaj so se pritožili nad
njimi. Očeta ni držala jeza,
mater je pa bolj kuhalo. Z ot-
roki nista bila preobložena. Le
jaz sem bil in brat Gašper. Ne-
ko zimo so začeli mati pokaš-
ljevati. To se je vlekle tja na
spomlad. 'Kukavica me bo spe-
la,' so govorili in lazili oprijem-
ši po bajti. Težko so sopli,
hropili in postajali vročeni.
Bilo je še vse huje in kar na
lepem so obležali. Čreva so se
ti zamotala, so bili v skrbeh
oče. 'Tomaž, opeko priprav!'
Vso noč sem jo razgrevaj, oče
so jo pa pomagali materi na bo-
leča mesta. Proti jutru so ma-
ti umrli. Zdravnik je dejal, da
so umrli za jetiko. Oče so ime-
li nadoho, spravila jih je od
kruha; zato smo ga vedno po-
glašali, kruha namreč. Nekaj
let po materini smrti smo po-
kopal tudi očeta . . . Z bratom
sva ostala sama, brez vseh so-
rodnikov. Ker sva bila že odras-
la, sva hodila na dnino po
kmetih, ali drvarila za baran-
tave. Živela sva slonjo brez
vsakega sporeka. Še na um na-
ma ni hodilo, da bo kdaj dru-
gače. Prišla je vojska, da bi je
ne bilo! Brata so vzeli, ker ga
je bilo dosti čez prsi, mene so
pa odvrgli zaradi slabih zob.
Gašper mi je večkrat pisal s
fronte. Ni bil čisto navaden
vojak. Vse ga je spoštovalo.
Zadnje leto vojske pa ga je
zadela srčna kap. Morda vas
trajam s svojim govorenjem
in me neradi poslušate?"
Jernej je odkimal, da ne;
naj le pripoveduje!
"Hudo je, ako je človek sam.
Nobena jed mi ni dišala in vse
bolj sem mislil na ženitev. In
res me je Bog uslišal. Dote Li-
zika ni prinesla — saj so sku-
šeni, da po naši rebri človek
komaj prazen pride. Skraja je
bila kujava in jezikava, da bi
ne dobil od nje besede, če bi ji
ponujal ocvrto kuro. Kajkrat
sem jo namlatil, da je imela
hrbet ves kitast. Pa mi je, hu-
dimana, po takem zaključku
vselej zbežala v hruško za baj-
to. Žugala mi je iz nje z roka-
mi in iztegovala jezik. Za njo
nisem nikoli lezel. Ko je prišla
dol, se mi je jeza že polegla.
Ko se je večala družina, se je
ugnala. Vse sva se lepo posve-

DELO DOBIJO DELO DOBIJO

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE
ženske za hišno oskrbovanje
ZA POSLOPJA V MESTU
Poln ali delni čas, šest noči v tednu
Od 5:10 pop. do 1:40 zjutraj
stalno delo.
Zahteva se državljanstvo. Zglasite se v
Employment Office, 700 Prospect Ave. soba 901
od 8 zjutraj do 5 popoldne vsak dan
razen v nedeljo
THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

500 povojnih del
Ferro potrebuje takoj
moške za
MOLDERJE
GRINDERJE
CHIPPERJE
COREMAKERJE
TEŽAKE
Mi vas bomo trenirali

Ferro Machine & Foundry
Company
3155 E. 66. St.
(Aug. 6, 8, 11)

Ženske za čiščenje
Moderen laboratorij, ki je
zaposlen z važnim vojnim de-
lom. Delo je samo nekaj ur ob
večerih. Zelo dobra plača od
ure. Zahteva se državljanstvo.
Vprašajte za Mr. Sykora,
American Gas Association,
1032 E. 62. St. ENdicott 0476.
(184)

STALNO DELO
Natakarica v starosti od 21
do 35 let za večerno delo v go-
stilni, dobi stalno delo. Pla-
ča \$45 tedensko, prosta ob
nedeljah.
EMERY'S BAR
961 Addison Rd.
(x)

Ženske za čiščenje
Podnevi
Poln čas
Zglasite se v
Employment Office
v 5. nadstropju
Wm. Taylor Sons & Co.
(185)

MALI OGLASI
PRIPRAVITE VAŠ FURNEZ!
Novi furnezi za premog, plin, olje,
goriko vodo ali paro.
Resetting \$15 — čiščenje \$5
Air-Conditioning,
Honeywell Thermostat
Lahka mesečna odplačila
Chester Heating Co.
1193 Addison Rd.
ENdicott 0487
(x)

Hiša naprodaj
Na 7612 Aberdeen Ave. Hiša
je za 2 družini, 5 sob spodaj, 5
zgorej, 2 furneze, velik jard in
garaža. Vse v dobrem stanju.
Cena je \$6,000. Zglasite se zve-
čer po 6 uri ali v nedeljo pri
lastniku istotam.
(183)

PIVO V ZABOJIH
Leisy . . . Schlitz
Dortmunder . . . Standard
in
dobro vino na galone
EMERY'S
961 Addison Road
(x)

FOR VICTORY

BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

Ostanki Berlina. — Ko so počistili ulice razvalin in druge navlake je ostal na eni izmed številnih razbitih ulic razdejan nemški top. V ozadju slike je videti posledice za-
vezniške bombardiranja in topovskega ob streljanja. Pravijo, da je Berlin — mrtvo mesto.

Pozor gospodarji hiš!
Kadar potrebuje vaša streha popravila, kritja z asfaltno ali
skrilja, popravo žlebov ali novih, se z vso zanesljivostjo obrnite do nas,
ki smo že nad 30 let v tem podjetju in dobro poznani tudi mnogim
Slovincem. Plačate lahko prav na lahke obroke.
The Elaborated Roofing Co.
MElrose 0033 6115 LORAIN AVE. GArfield 2434
Kadar pokličete, vprašajte za MR. GEORGE F. LOZICH

(Dalje prihodnjič).
Pomagajte Ameriki, kupujte
vojne bonde in znamke.

KRALJICA DAGMAR

ZGODOVINSKI ROMAN

In velikan je zamahnil z roko, da je ostalim razživil zrak okoli ušes.

"In kaj si si izbral ti?"

Knez je stopil bliže k četici. Nekoliko mladeničev je med tem zvezovalo gradnika. Toda branil se je, kakor pravijo, z zobmi in nohti. Razgrizel si je jezik, preklinjal kar najgroznejše je mogel v svojem materskem jeziku.

"Nič, popolnoma nič, gospod! Zlata ne potrebujem, srebra še manj. Rad bi kak oklep, toda vse mi je premajhno."

"Doma ti dam za današnje junaštvo narediti novega! — Zaslužil si ga!"

"Če hočeš, gospod! Samo ne vem, če bi se mogel v njem tako gibati. Pa poskusimo. Gospod, tega starca jaz poznam, včasih je zahajal na Češko. . . Brez njega bi ne imel te roke. Izkazal bi mu rad poslednjo uslugo. Obadva odnesem na svojih rokah do njunega groba."

Ko so sneli obešenca z vislice, je vzel junak vsakega na eno roko in ju nesel kakor dve peresici skozi grajsko brano na bližnji grič, kjer so se pokazala velikanska debla, zaraščena deloma z mahom in obokana z košatimi vejami. Nekdaj so se zbirali stari zjutraj in zvečer semkaj k molitvam. Pod košatimi lipami je bilo tako tajno, in ko je lahen vetrič zavel v njihovih kronah, so se sklanjale glave k zemlji, in ustne so šepetale: "Blagoslovite nas, blagoslovite, vi bogovi vedno živeči!"

Toda še predno ju je donesel med debla prastarih lip, so se odprle onemu, ki je počival na njegovi desnici, ustnice, izdrl se mu je težak, globok vzdih roke so se zganile in jezik je hotel nekaj povedati. Toda bil je slab, komaj je še gibal.

"Ta je živ, živ! Slišite, živ je!"

Velikan je kriknil, da so se stresli zmagovalci v gradu. —

Junak je položil starca na zemljo. Njegovega tovariša so odnesli tovariši na višino. Toda naenkrat so bili zopet tu. "On je živ! Živ!"

In velikan je počel z rokami, da se je vojakom posvetilo pred očmi.

"Vode sem, vode! Tudi nekoliko vina!"

Te besede je klical junak proti gradu.

In hitro so bili tukaj z vodo in takoj nato z vinom.

Starec je zdaj zasopel, kar najglobokeje je mogel. Voda je kazala svojo moč izvrstno; nato so primešali v vodo nekaj kapljic vina. Starec se je pričel zavedati.

"Kje je on? — Kje je?"

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 E. 61st St.
HE 2730.

Tudi jezik se mu je že razvezoval.

"Tvoj somučenik je odšel v večnost, in ti si v rokah dobrih ljudi. — Ali me poznaš?"

"Grozno človeče!"

"Glej, kako je to. . . Če stori kdo komu drugemu kaj dobrega, nikdar ne ve, kdaj in kako se mu to povrne. . . Kdo bi bil mislil, da se snideva tukaj, in ti še manj. . ."

Iz gradu je vse prihitelo semkaj, tudi sam knežič Spitignjev. Slišali so že marsikaj, toda da bi človek, kateremu so zadrgnili okrog vratu konopec, oživel, tega še niso slišali, še manj pa so bili pričevalci podobnega slučaja.

Starec se je prijel za vrat in se zasmejal.

"Ali ste Premislivi ali čega vi?"

"Spitignjevovi smo! — To je naš gospod. . ."

Velikan ni niti ganil od starca. Gladil mu je bele lase, božal ga po vraskovitem čelu in se vedel napram svojemu nekdanjemu dobrotniku kakor otrok. . .

"Koliko teh gospodov se trga za vašo zemljo? — Povejte mi vendar! — Sam vem za nekatere. . . Izmed vseh najmožnejši je Premisl. . . Ali slišite? — Jaz sem na vislicah spal. — In sanjalo se mi je, da je vašta zemlja razsvetljena od solncea, ko stoji opoludne najvišje, greje najtopleje in se lesketa, da ni mogoče dvigniti pogleda kvišku. . . In nad mojim rodnim krajem je noč, sama tema, polnočna tema. . . povsodi polno križev kakor na pokopališču. . ."

V tem trenutku je došel k starcu Spitignjev

"V vsaki potezi ti vidim, da si Premislavec. . . V tako kratkem času gledam v obraz že drugemu. . . Vsi ste plemenitih src, ne misli, da se ti laskam, a zakaj ste drug proti drugemu? — Zakaj? — Prašam zakaj, a pri nas je bilo na las tako. . . Sicer ne vem, kaj in kako ste se vzeli tukaj, toda vse se mi zdi in voščim vam srečo."

Spitignjev je nepremično upiral oči v tla. Vsaka beseda tega obujenca se mu je zarivala v dušo kakor kaljena streljca.

Starec je poskušal, če bi mu ne bilo mogoče vstati. In mo-

gel je.

"Kar ste mi skazali dobrega, naj vam povrnejo bogovi. . . In če vam morem s kom postreči, je to ta svet: če imate kaj drug proti drugemu, se poravnajte med seboj, Nemečnikdar ne jemljite za posredovalca, nikar se ne zatekajte k njemu nikoli, in če vas hvali, si zamašite ušesa, če vas graja, pljunite v stran, za njegovo prijateljstvo se ne trudite, oba — vse — bi vas prevaril. — Tako! — Mi se tudi nismo mogli poravnati. — In takoj nas je poravnal mejni grof. . . Ravno kakor naši predniki. . . Le kopljite — kopljite! — Tu je najlepše mesto! — Pozor. . . Zrtvenik! — Pepel. — Ne razmečite ga!"

Starec se je pripognil, pobiral črepinje razbite posode, skrbno pograbil pepel skupaj in potem vse to položil v grob.

"Tako! — To ti bode zglavje! — In spi mirno. . . Včasih te pridem obiskat. . . Midva sva brata, rodna brata in tako različnega mišljenja kakor noč in dan. . . Zapomni si to knez. . ."

Nad starčevim tovarišem je bil grob že zasut. Spitignjev se je vrnil v grad s povešeno glavo, vojaki za njim tudi molče le velikani ni mogel od tod. Živo je želel od starca nekaj, kar bi ga napravilo neranjivim in bi mu moglo še marsikje mnogo koristiti. Kdo bi se bil na primer nadejal današnjih dogodkov. . .

"Poskusi najti martinčkovo srce, tretjino ga snej, tretjino nosi skrito pod desnimi in tretjino pod levim ramenom."

"Samo kje je dobim? — Martinčkovo srce je tako redko kakor zlata kačja krona."

"Moraš je iskati. . . Kaj bi dali za to drugi, če bi vedeli. . ."

Tudi velikani je odhajal z večerom vred z glavo, kakor bi je ne mogel obdržati kvišku. Kje dobi martinčkovo srce? — Kje bo mogoče zvedeti za-nje? Gotovo ne drugje kakor v daljnih zemljah, nad katerimi vzhaja solnce. In ravno zdaj se odpravljajo v ondotne pokrajine bojevniki z rdečimi križi na plaščih. Pridruži se jim, če le pride v domovino!

Starec je ostal sam nad zasutim jarkom. Njegov pogled je bil vpert kvišku, sluh napet, po obličju mu je bil razlit izraz najgorkeje pobožnosti. . . Mlade lipe so šumele glasneje, vstrepetavali so tudi lističi okoli mahovitih debel. . .

"Trikrat sem bil mrtev — trikrat ste me oživeli. . . Neskončna hvala vam, vi mojega življenja najpazljivejši varuhi. . . Torej je še treba moje glave. . ."

Starec se je potipal že kakih desetkrat po vratu, kjer je imel pod obleko, ki mu je segala skoro pod brado, širok železni obroč, ki ga je res že tretjič ohranil pri življenju.

In prišel mu je na vrat na prečuden način. Ko je bil star kakih štirideset let, je padel v roke Frizom, je bil vkovan za roko, nogo in vrat ter vržen v globoko ječo. . . In ko so njegovi rojaki zopet zmagali, grad frizijskega tirana porušili in rojake, katerih je bilo po jehah polno, osvobojevali, sō starcu na roki in nogi železo lahko odpeli; toda na vratu so mu morali obroč odpiliti od kamenega stebra. . . A okoli vra-

tu so ga morali pustiti. Najzurnejša roka ni mogla opraviti nič, naj se je trudila kakor se je hotela. . . Na zunajosti ni moglo niti najbistrejše oko opaziti tega nenavadnega obratnika.

"Ta črni mož — ta latinec — je rekel, da pojde v mojo rodno zemljo. . . Jaz sem izročil po njem svojim rojakom pozdrav. . . Kdo bi bil mislil, da jih bom mogel pozdraviti sam? Rad bi bil moji domovini Metod. . . Bom videl. . . Prepričam se. . . Sledil mu bom korak za korakom. . ."

Starec je nakrat umolknil. Ves kraj je zardel, kakor kadar so solčni žarki napojeni s škrlatom; nad gradom so švignili plameni z najsvitljšim žarom. . . Spitignjev je odhajal s svojo vojsko dalje, da bi kaznoval Mišenske popolnoma do kosti, ker je dala Premislju pribežališče. . .

X.

"Ločim se nerad — gospod, mogoče nimaš niti slutnje, kako nerad — toda moram. . . Mogoče je še čas! — Tudi življenje bi daroval, samo da bi jih obvaroval. . . Gorje slovan-

skim rodovom, če bi jih potopilo nemško morje. . . Kar koristimo njim, koristimo samim sebi. . ."

"In je-li tvoj menljiv, oče Dob-

The Point Is "Points"!

Jane Froman, singing star, accumulates her share of home front, by salvaging used cooking fat under the name of her husband Don Ross. Used cooking fat is needed to help produce rubber, fabrics, soap, pharmaceuticals and thousands of other civilian needs. Save every drop.

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

v

vsaki slovenski hiši

Parts Kompletna postrežba na

MAYTAG—
APEX—
EASY—
THOR—
1900—
CONLON—
G. E.
ROTAREX—
FAULTLESS—
A.B.C.—

Vse delo garantirano

POSTREŽBA VSEBENI

modelih pralnih
sweeperjev, re
in pripomočkih
EN 4808—Po
11. dop. do

Service MALZ ELECTRIC
6902 St. Clair Ave.

UČITE SE ANGLEŠČIN
iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERIL
"ENGLISH-SLOVENE READER"
kateremu je znižana cena \$2.
in stane samo: \$2.

Naročila sprejema
KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6113 St. Clair Ave. Cleveland

BUY U.S. BONDS & STAMPS

keep it up!

Previdni in gospodarni ljudje vedno najprej pogledajo

OGLASE

Ameriški Domovini in potem gredo kupovat k trgovcu, ki v tem oglašuje.

Trgovci, zavedajte se nakupovalne moči slovenskega naroda in oglašujte svoje blago

AMERIŠKI DOMOVINI
Izplačalo se vam bo

Previdni in gospodarni ljudje vedno najprej pogledajo

OGLASE

Ameriški Domovini in potem gredo kupovat k trgovcu, ki v tem oglašuje.

Trgovci, zavedajte se nakupovalne moči slovenskega naroda in oglašujte svoje blago

AMERIŠKI DOMOVINI
Izplačalo se vam bo